

La injustícia no es cura

El Palau Robert mostra la voluntat d'Azorín d'establir ponts de diàleg entre Espanya i Catalunya

Grafia de la signatura d'Azorín

"Ya es hora de que la inquietud y la preocupación terminen. Cataluña tiene derecho a vivir su vida. ¡Que acabe la fiebre de cuatro siglos! Todo debe hacerse con elegancia y pulcritud. Vamos a ver si esta Cámara (...) sabe colocarse a la altura de lo que la realidad reclama en este momento histórico para España y para Cataluña. La voz de un transeúnte, que no tiene voto, simple voz de la calle, es la de que a Cataluña debe dársele todo lo que pide en su integridad. En su integridad y sin regateos. Todo y en el acto. Con pulcritud y elegancia. Y así terminará cordialmente el desasosiego de cuatrocientos años". Aquest text, que cap polític de cap partit espanyol s'atreiria a escriure a dia d'avui -just abans d'unes eleccions estatals que no han permès inaugurar aquesta exposició de manera oficial- l'escrivia Azorín l'agost de 1931, poc després de proclamar-se la II República.

L'exposició *Azorín i Catalunya. De Maragall a Companys* (<http://palaurobert.gencat.cat/ca/detall/noticia/ExposicioAzorinCatalunya>) és un homenatge a la figura de José Augusto Trinidad Martínez Ruiz, més conegut com Azorín. De pare castellanoparlant i mare valenciana, l'escriptor i periodista va néixer a Monòver l'any 1873 i va pertànyer a la Generació del 98. Va deixar un llegat imponent: més de sis mil articles, més de tres mil cartes, cent quaranta-vuit llibres.

Explica el comissari de l'exposició, José Payá, que el primer cop que Azorín deixa constància per

escrit de la seva admiració per Catalunya és quan tenia només deu anys, en una redacció que va haver de fer per ingressar als Escolapis de Iecla, Múrcia.

Vista general de l'exposició Foto: Palau Robert

L'exposició *Azorín i Catalunya. De Maragall a Companys*

(<http://palaurobert.gencat.cat/ca/detall/noticia/ExposicioAzorinCatalunya>), que es pot visitar del 12 d'abril al 26 de maig a la Sala 4 del Palau Robert, l'organitza la Generalitat amb la col·laboració de la Casa Museu Azorín (Fundació Caja Mediterráneo) i subratlla la defensa que Azorín va fer al llarg de tota la vida de l'humanisme i de la cultura i literatura catalanes, a més dels forts lligams que va establir amb personatges com Pi i Margall, gràcies al qual es va fer federalista, o l'estreta amistat que forjà amb el poeta Joan Maragall, gràcies a qui va conèixer autors com Narcís Oller, Santiago Rusiñol o Eugeni d'Ors, entre d'altres personalitats a qui va poder entrevistar mentre treballava com a enviat especial del diari ABC: els arquitectes Lluís Domènech i Montaner i Josep Puig i Cadafalch, Ramon Casas, Antoni Gaudí i el comte Guàrdia.

Així, a través de l'art que li aporta el Modernisme en tot el seu espectre, Azorín no dubta a elogiar la capacitat d'iniciativa, el sentit de l'estètica i la defensa de valors com la justícia en la societat catalana fins al punt d'assegurar que "la millor imatge d'Espanya a Europa es diu Catalunya" en un manifest a favor de la llengua catalana, juntament amb altres intel·lectuals espanyols, en plena dictadura de Primo de Rivera (1924).

Portada del llibre Catalunya-Companys Foto: Palau Robert

És impossible no establir paral·lelismes amb l'època actual i esgarrifar-se en pensar que potser ara aquestes afirmacions serien durament recriminades. El cas és que l'exposició posa de manifest la voluntat d'Azorín d'establir ponts de diàleg entre Espanya i Catalunya. Un dels episodis més coneguts de la vida d'Azorín va ser la visita que, com a president del PEN Club espanyol, va fer a Lluís Companys i la resta de consellers empresonats pel règim l'octubre de 1934. Poc després d'aquella visita, en el pròleg del llibre *Catalunya-Companys* del periodista Francisco Gómez-Hidalgo, n'escriuria: "*Después de cruzar patios, trasponer puertas, ascender por escaleras, llegamos a un largo ámbito dividido por una reja. A un lado están los hombres a quienes venimos a visitar; a otro, estamos nosotros.*

Por entre los hierros nos estrechamos efusivamente las manos. Estos hombres son afectuosos, llanos e inteligentes. Han procedido con rectitud y lealtad en el gobierno de la nación, lo han sacrificado todo por el pueblo. Han administrado el peculio del procomún con escrupulosidad. Se hallan lejos de su patria. Sus pensamientos abarcan todos los núcleos peninsulares. En el goce de su pleno desenvolvimiento quisiera verlos a todos. España es varia y múltiple."

Sí, és impossible no establir paral·lelismes amb l'època actual. Mirant enrere t'adones que d'allò que a tu t'enamora (la llibertat, la justícia, la literatura, l'art, la parla...), se n'han enamorat tants altres abans i ho han defensat amb la vida. I és impossible no esgarrifar-se. La injustícia no es cura.

Azorín retratat per Ramon Casas - Wikimedia Commons

Exposició Azorín i Catalunya. De Maragall a Companys
(<http://palaurobert.gencat.cat/ca/detall/noticia/ExposicioAzorinCatalunya>)

Del 12 d'abril al 26 de maig a la Sala 4 del Palau Robert.

Una exposició que dona a conèixer l'admiració d'Azorín per Catalunya i la seva voluntat de crear ponts de diàleg entre Barcelona i Madrid, reivindicant una Espanya plural i diversa.

Caricatura de Bagaria de Santiago Rusin?ol, amic d'Azori?n